

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Reforma vysokých škol: rovné příležitosti

Petr Matějů

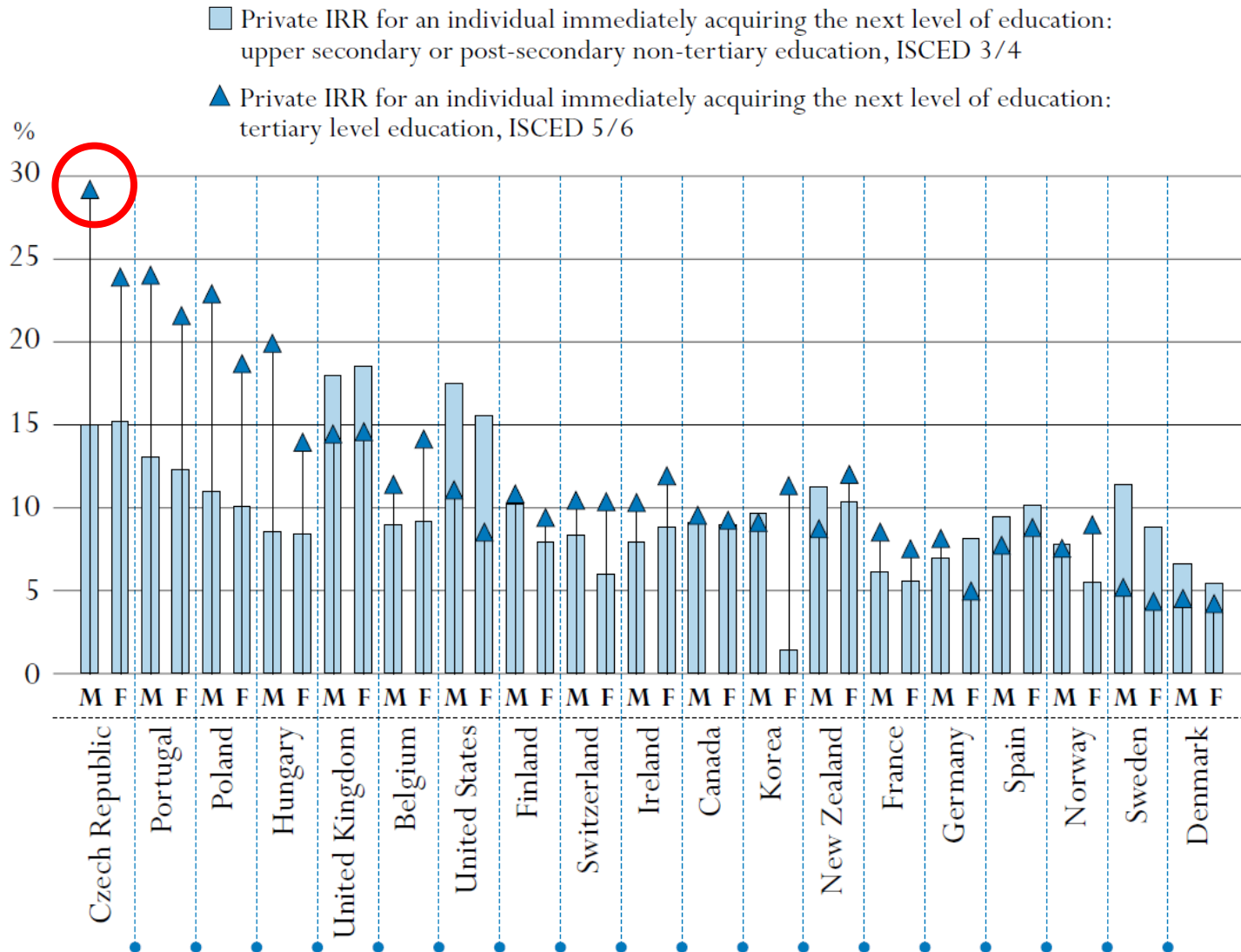
Simona Weidnerová

členové expertního týmu IPn projektu Reforma terciárního vzdělávání

V čem je problém ?

- **System terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání
 - To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)

Individuální návratnost investice do VŠ vzdělání

Individuální návratnost investice do VŠ vzdělání

**Individuální ekonomickou návratnost
VŠ vzdělání v ČR**

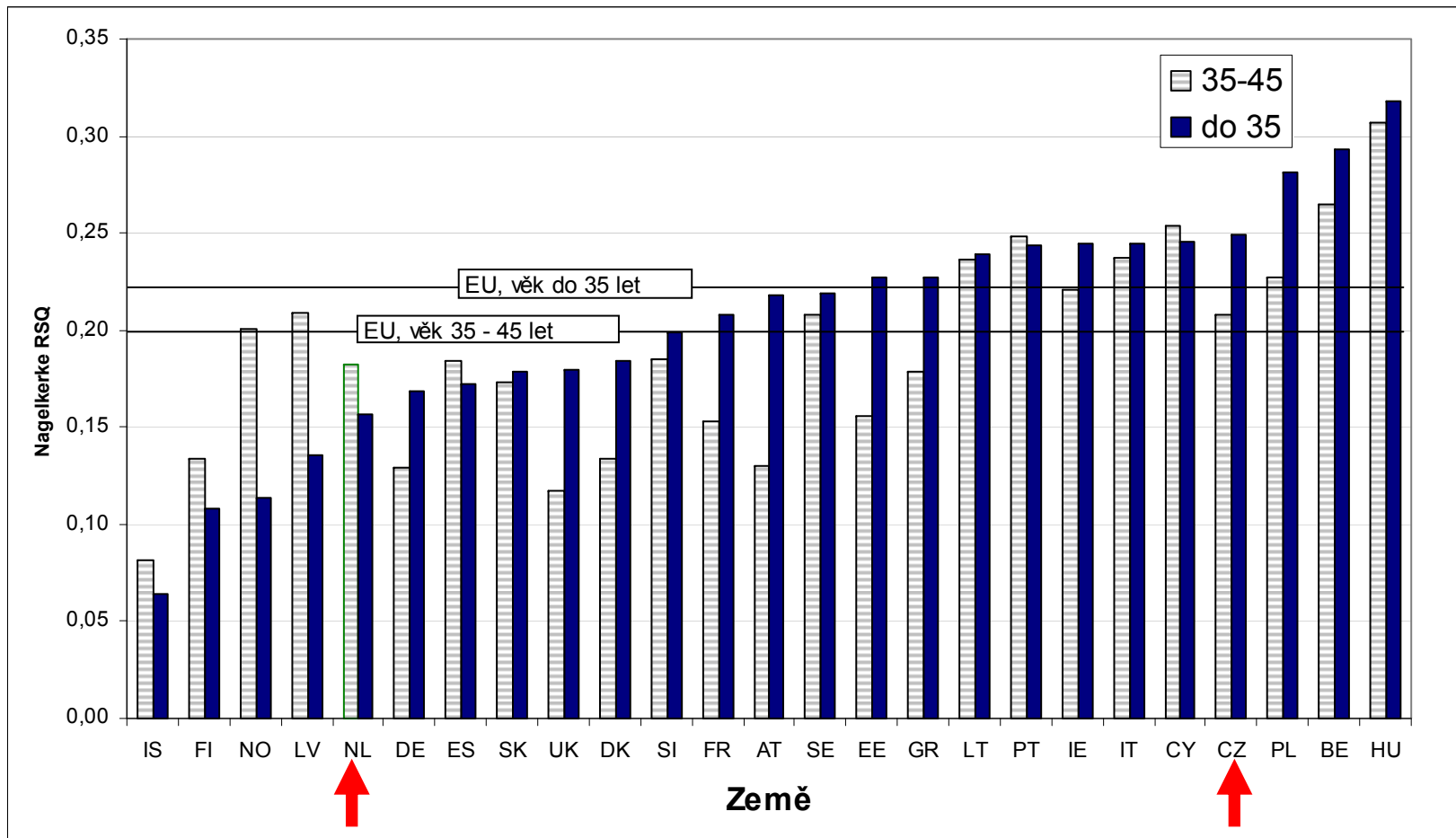
(nejvyšší v rámci zemí OECD)

**Ize přirovnat k vkladu v bance
s 30 % ročním úrokem !!!**

Největší problémy k řešení

- **System terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás **vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání**
 - To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)

Determinace dosažení VŠ vzděláním otce, vzděláním matky a sociální skupinou otce v zemích EU

Největší problémy k řešení

- **System terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání
 - **To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje spíše opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje**
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)

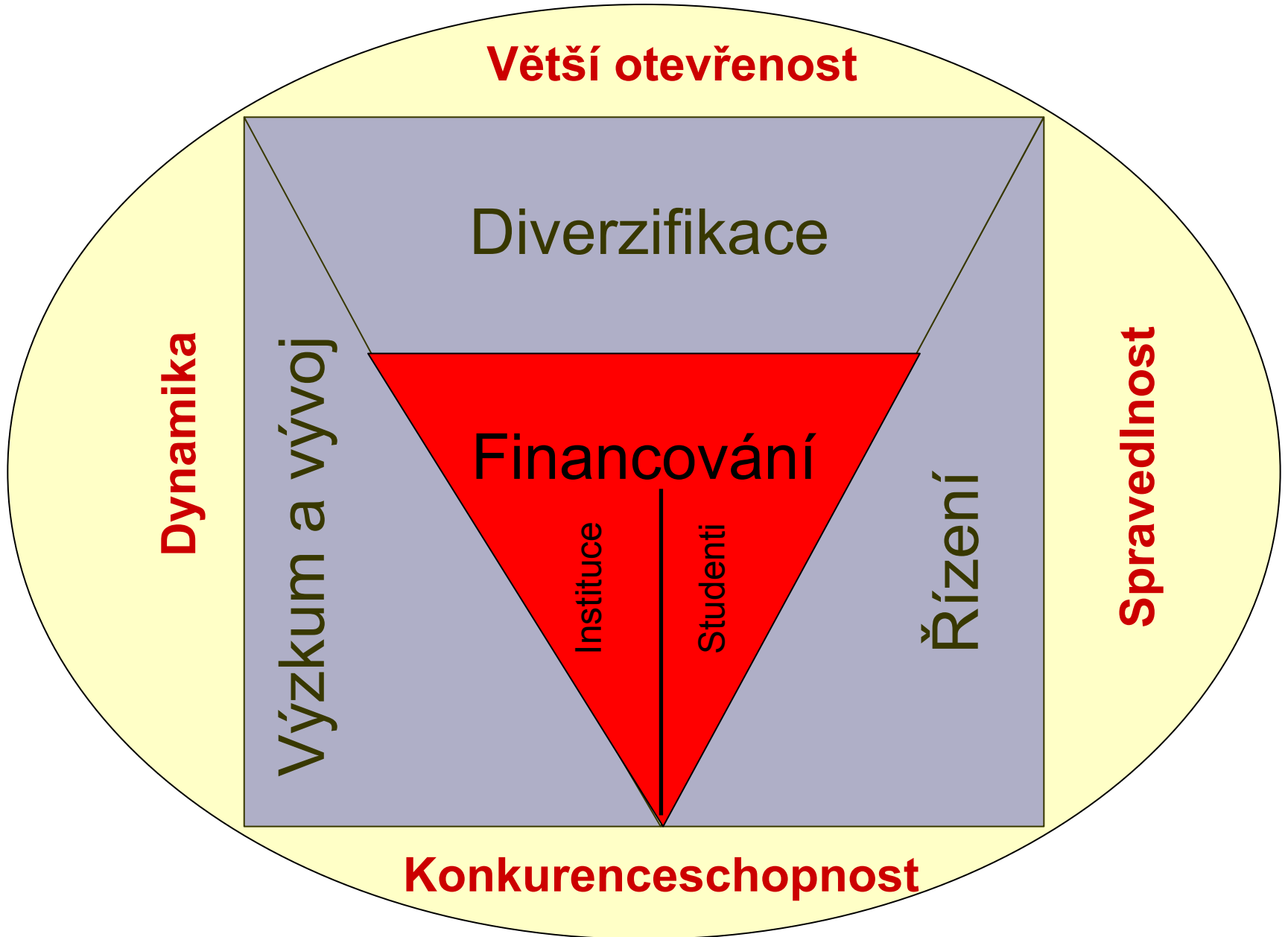
Současná situace

- **Silně stratifikovaný (selektivní) systém středního školství** (větvení v příliš nízkém věku, extrémně nízký podíl žáků procházejících všeobecným vzděláním).
- Pro finanční pomoc je **student chápan jako závislé dítě**.
- Extrémně silné **zatížení rozpočtů domácnosti rodičů** VŠ studentů, velký podíl vlastních příjmů studentů při financování nákladů spojených se studiem.
- **Sociální dávky směřované dominantně přes rodiče** (přídavky na děti, sociální příplatky), daňové úlevy z příjmů rodičů.
- **Absence nekomerčních typů půjček** na životní náklady.
- **Absence základního studijního grantu** (stipendia)

Cíle a podstata navržené reformy

širší kontext

Podstata reformy

Cílový stav

Cílový stav

- **Otevřený, přehledně strukturovaný (diverzifikovaný) systém** vzájemně propojených a přístupných segmentů terciárního vzdělávání (Bc. Mgr, PhD.)
- **Existence poměrně velkého segmentu poskytujícího profesně orientované bakalářské vzdělání** – vazba na trh práce, spolupráce se zaměstnavateli (Instituty odborné přípravy)
- **Existence typických výzkumné univerzit:** centra špičkového výzkumu se silným důrazem na výchovu doktorandů

Cílový stav

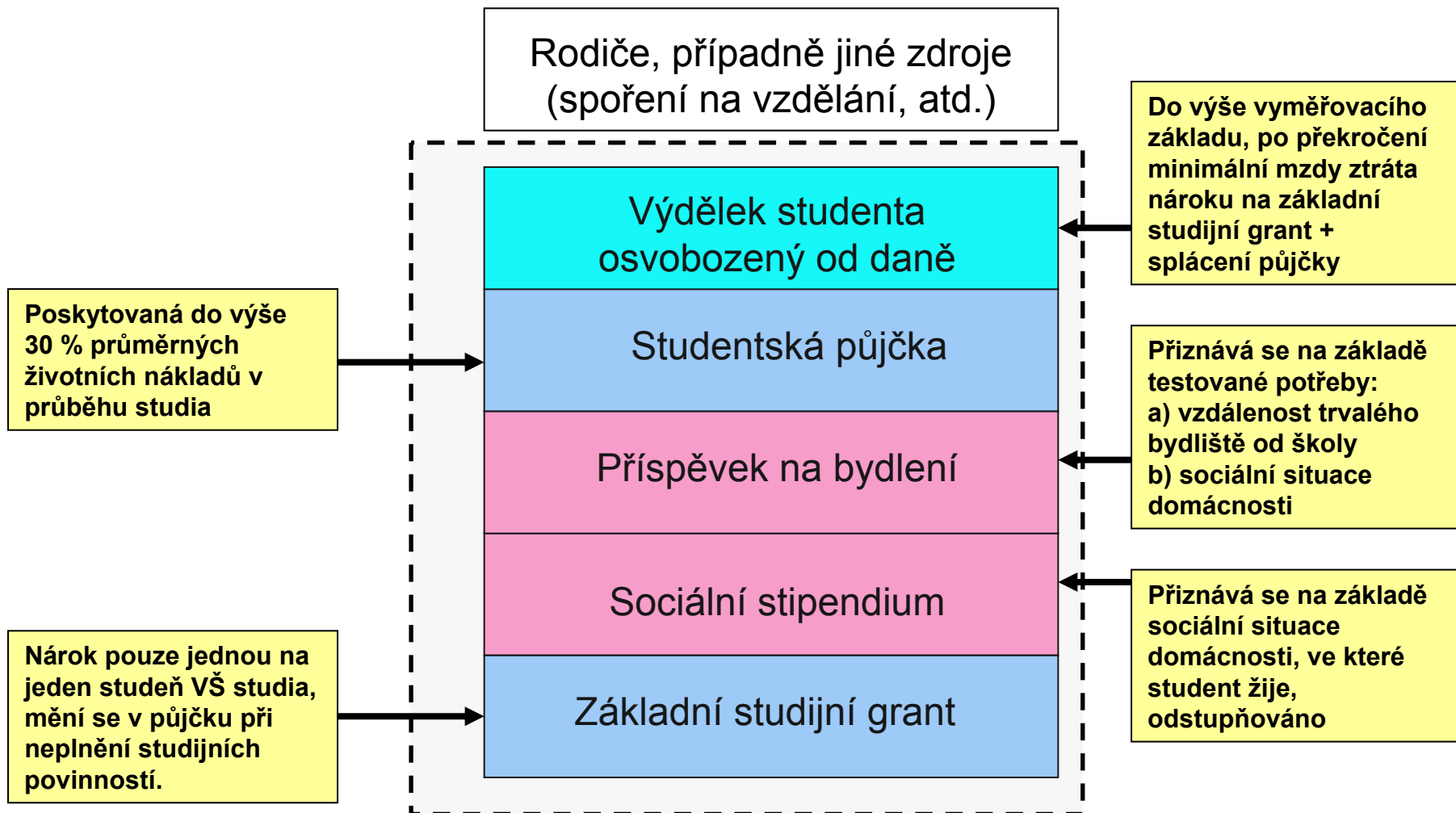
- **Na financování TV se v nezmenšené míře bude podílet stát**, ale i veřejné zdroje budou výrazně více alokovány **podle výsledků** (kvalita vzdělávací služby, výzkum a vývoj)
- **Vysoký podíl soukromých zdrojů**: průmysl, absolventi (školné)
- **V systému budou působit principy konkurence**, vysoké školy budou silně zainteresovány na uplatnitelnosti absolventů
- **Existuje efektivní, přímo na studenty zacílený systém finanční pomoci studentům, sociální nerovnosti v šancích na dosažení terciárního vzdělávání budou nižší než dnes**

**Jak cíle v oblasti
rovných šancí
dosáhnout?**

Řešení

1. Co největší část **nepřímé finanční podpory** (přídavky na děti, sociální přídavky, daňové úlevy rodičů na vyživované studující děti) transformovat ve **sjednocenou přímou finanční podporu**:
 - a. pro všechny studenty (**základní studijní grant**);
 - b. pro studenty z rodin s nízkými příjmy (**rozšířit sociální stipendia**).
2. Řešit problém věkové hranice 26 let
3. Zavést **dostupné půjčky** poskytované státem a splácené kontingenčním způsobem.
4. Zavést **specifický typ pracovní smlouvy** pro studenty (pro příležitostnou práci).
5. Zavést **spoření na vzdělání** se státní podporou.

Cílový stav

Kde se lze dozvědět více

K reformě terciárního vzdělávání:

<http://www.reformy-msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani>

K finanční pomoci studentům:

<http://www.reformy-msmt.cz/financni-pomoc-studentum/>

**Se studenty a širší veřejností komunikujeme
prostřednictvím **

<http://www.facebook.com/group.php?v=wall&ref=nf&gid=184486196383>

Děkujeme za
pozornost